

Úvod do mezinárodního práva

MP = MPV

2. přednáška z MPV pro NVS

2024

Mezinárodní právo a jeho zvláštnosti

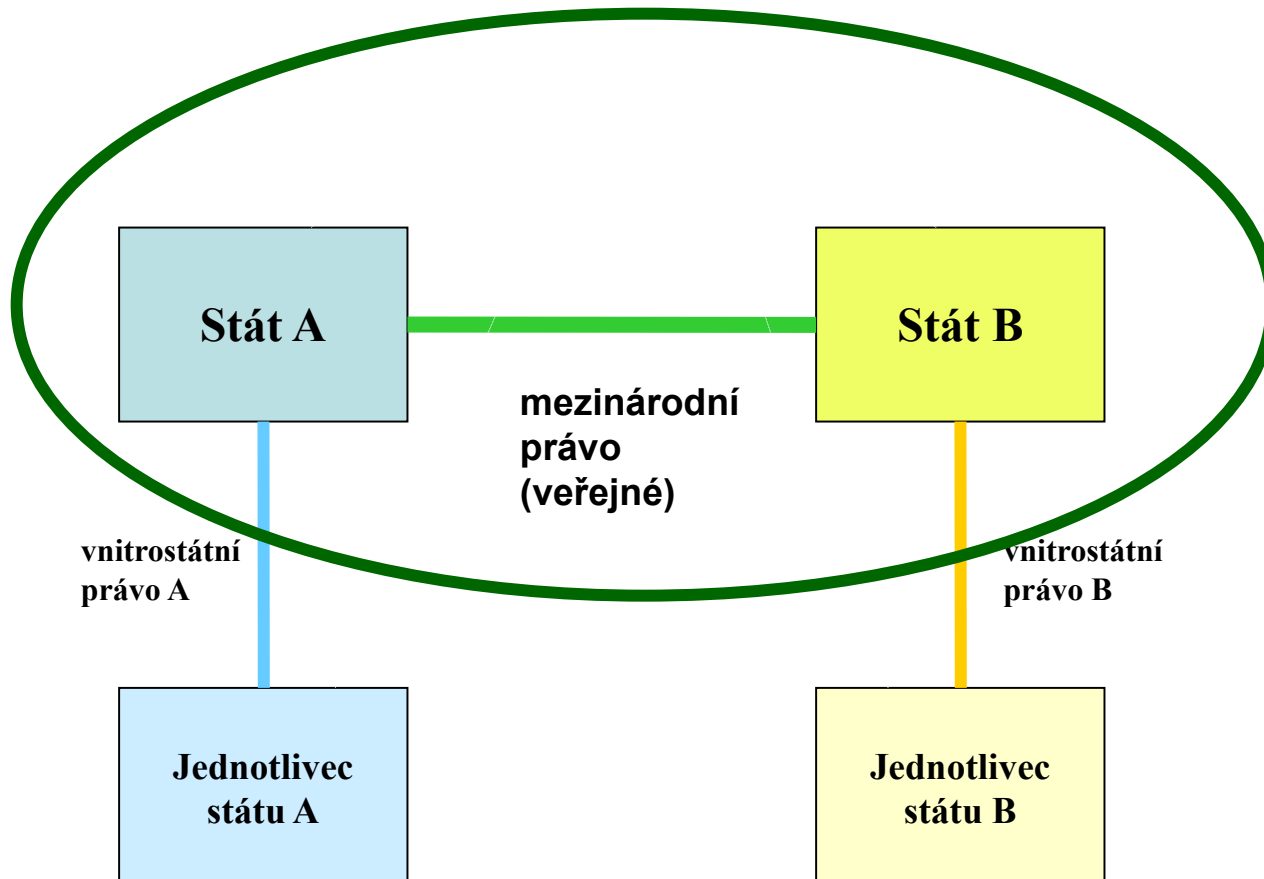
1. Koordinační charakter mezinárodního práva (nikoli subordinační!)

NIKDO NENÍ NIKOMU PODŘÍZEN !

státy mezinárodní právo **vytvářejí**,
mají ho **respektovat** a jeho respektování
vynucují

KOORDINAČNÍ CHARAKTER MP vyplývá ze
zásady svrchované rovnosti států, která je
jeho základem

Vztah mezi státy: horizontální

Zvláštnosti mezinárodního práva - 2

- **2. Není centralizovaná normotvorba**
- **3. Není autoritativní orgán**, který by obecně závazně **rozhodoval o porušení práva** a stanovil sankce (výjimka: RB OSN jen pro zcela vyjímečné případy)
- **4. Není centralizované donucení**
- **Donucovací prostředky:**
 - bez použití síly (retorze, přerušování styků, embargo,...)
 - s použitím síly (sebeobrana, akce RB)
- **5. Prameny** – také právo nepsané
- **6. Subjekty**

Zvláštnosti mezinárodního práva

S h r n u t í :

- *Pro vnitrostátní právo je nadřazenou mocí stát.*
- **U mezinárodního práva nadřazená moc chybí.**
- **Státy jsou v MP tvůrci a adresáti norem.**
- **Mezinárodní společenství: zcela decentralizovaný systém bez mocenského centra.**

Zásada svrchované rovnosti

- **SVRCHOVANOST (SUVERENITA)**

- nezávislost na jiné moci uvnitř i vně
- přirozené vymezení
- dobrovolné omezení
- územní výsost = výlučný výkon suverenity státu na svém území - výjimky

- **ROVNOST**

- rovná práva, výjimky

Subjektivita v mezinárodním právu

- způsobilost k právům a povinnostem
- způsobilost k právně relevantnímu chování
- normotvorná způsobilost (ne vždy)

Rozsah:

- **plná subjektivita (stát)** (*celé MP*)
- **omezená subjektivita** (mezinárodní org.) (*část MP*)
- **marginální „subjektivita“** (jednotlivec) (*výj.*)

Subjektivita – 2

- trvalost (dočasnost)
- zdroj (obecné nebo partikulární MP)
- **původnost:**
 - **původní (primární):** státy, povstalci, n-o hnutí
 - **odvozená:** mezinárodní organizace, jednotlivci
 - **podle okolností:** zvláštní politické útvary, města (hist.)

Stát jako subjekt MPV

Pojmové znaky státu:

1. území
2. obyvatelstvo
3. nezávislá veřejná moc (státní moc)
4. způsobilost vstupovat do mezinárodních vztahů (smluv)

Mezinárodní organizace

- **členové:** státy nebo mezinárodní organizace
- **Pojmové znaky:**
 - zřízeny mezinárodní smlouvou
 - odvozená subjektivita
 - relativně trvalé
 - vlastní orgány
 - usilují o dosažení cílů podle zřizovací smlouvy

Organizační struktura mezinárodních organizací

- **„Shromáždění“** – zastoupení všichni členové, rozhodovací pravomoc
- **„Výbor“**, **„Rada“** – výkonný orgán, vyjadřuje společný zájem mezinárodní organizace
- **sekretariát** – výkonně technický orgán
- **(orgán pro řešení sporů)**

Jednotlivec jako **marginální** a velmi specifický subjekt MP

Získání subjektivity:

- vlastním úkonem podle MP (lidská práva)
- úkonem státu nebo mezinárodního orgánu (mezinárodní trestní právo)

Nepatrný rozsah působivosti (jen být účastníkem řízení, nic jiného)